

Azərbaycan Tibb Universiteti

“Təsdiq edirəm”

NEVROLOGIYA

Nevrologiya

kafedrasının müdiri prof. A.K.Məmmədbəyli

(Stomatologiya ixtisası

İmza _____

üzrə)

12.02.2021

yaz semestri

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(SİLLABUS)

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ:

Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:

VI

FƏNNİN KREDİTİ:

3 kredit

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI:

Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:

Azərbaycan

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN

MÜƏLLİM:

KAFEDRANIN ƏLAQƏ NÖMRƏLƏRİ:

012-441-31-83 – 170

E-MAIL:

department_nmg@amu.edu.az Nevrologiya19@gmail.com

PREREKVİZİTLƏR: Yoxdur

KURSUN TƏSVİRİ:

Bu fəndə sinir sisteminin əsas hissələrinin quruluşu, bir-birilə münasibəti, əlaqələri, fizioloji xüsusiyyətlərin öyrənilməsinə, zədələnməsində inkişaf edən patoloji simptomlar, sindromlar, onların düzgün təhlili və müayinə üsullarını öyrənməklə topik diaqnoz qoyulmasına vəzifə qoyulur. Əsas neyrostomatoloji sindromların klinikası, diaqnostikası və müalicəsi. Ensefalitlərin, siringobulbiyanın, boyun fəqərələrinin osteoxondrozu, beyin qan dövranının pozulmaları, epilepsiya, nevrozlar, beyin travmaları xəstəliklərinin klinikası, diaqnostikası və müalicəsinin öyrənilməsi

KURSUN MƏQSƏDİ

Nevrologiyanın tədrisinin əsas məqsədi tələbələrə onun nəzəri əsasını, nevroloji xəstələrin müayinə üsullarını, diaqnozun qoyulması metodologiyası və müalicə taktikasının seçilməsini öyrətməkdir. Əsas nevroloji xəstəliklərin və neyrostomatoloji sindromların klinikası ilə tanışlıq.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ

Bu fənn tədris olunub qurtardıqdan sonra tələbələr sinir sisteminin müayinə üsullarını, topik diaqnostikasının əsaslarını, patoloji simptomları və sindromları araşdıraraq bacarıqlarını qazanmalıdırlar; əsas nevroloji xəstəliklərin klinikasını öyrənmək və neyrostomatoloji sindromların diaqnozunu qoyub, müalicəsinin təşkilini bacarmalıdırlar.

PRAKTİK MƏŞĞƏLƏLƏRİN TEMATİK PLANI (YAZ SEMESTRİ)

S/n	Mövzu	Saatların miqdarı
1	Hərəkət sistemi. Müayinə metodları, pozulma simptomları. Mərkəzi və periferik ifliclər. Periferik sinirlərin pozulma simptomları.	2
2	Beyincik. Ekstrapiramid sistem. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları.	2
3	Hissiyat sistemi. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları.	2
4	Beyin qabığı. Ali beyin funksiyaları. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları.	2
5	Vegetativ sinir sistemi funksiyaları. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları. Üz və ağız boşluğunun vegetativ innervasiyasının xüsusiyyətləri.	2
6	Kollokvium	2
7	I, II, VIII, III, IV, VI cüt kəllə sinirləri. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları.	2
8	V və VII cüt kəllə sinirləri. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları.	2
9	IX, X, XI, XII cüt kəllə sinirləri. Quruluşu, funksiyaları, müayinə metodları, pozulma simptomları. Bulbar və psevdo bulbar ifliclər.	2
10	Kollokvium	2
11	Prozopalgialar. Üz ağrılarının təsnifatı. Üçlü və üz sinirləri sistem xəstəlikləri	2
12	Sefalgialar (miqren, klaster ağrıları)	2
13	Neyrostomatoloji vegetativ sindromlar. Üzdə hiperkinezlər	2
14	Neyrionfeksiyalar . Meningitlər, ensefalitlər.	2
15	Neyrovaskulyar xəstəliklər. Baş beyinin kəskin damar xəstəlikləri. Epilepsiya.	
16	Yekun dər. Kollokvium	1
		Cəmi: 31 saat

MÜHAZİRƏLƏRİN MÖVZU PLANI

S/n	Mövzu	Saatların miqdarı
1	Nevrologiyanın qısa inkişaf tarixi. Hərəkət sistemi. Pozulma simptomları Ekstrapiramid sistem. Beyincik. Pozulma simptomları.	2
2	Hissiyat və onun pozulmaları. Vegetativ sinir sistemi və pozulmaları	2
3	Hissi və hərəkət kəllə sinirləri. (I – XII cüt) pozulma simptomları.	2
4	Neyrostomatoloji xəstəliklər və sindromlar. Prozopalgia və prozoplegiya. Üçlü və üz siniri sistemləri xəstəlikləri	2
5	Vegetativ və sefalqik pozulmalarla müşayiət olunan neyrostomatoloji xəstəliklər və sindromlar. Üzdə qıcolmalar və hiperkinezlər.	2
6	Neyroinfeksiyalar. Meningitlər və ensefalitlər.	2
7	Serebrovaskulyar xəstəliklər. Epilepsiya	2
Cəmi: 14 saat		

Praktik məşğələnin strukturu

(2 akad. saat – 1 saat 30 dəq)

1. Dərsə giriş	5 dəq	dərs otağı
2. Dərs mövzusunun müzakirəsi; sorğu, referatların təhlili	30 dəq	dərs otağı
3. Mövzuya uyğun praktik vərdişlərin nümayişi, xəstələrin təhlili	25 dəq	klinika, dərs otağı
4. Tələbələrin sərbəst iş vaxtı, praktik verdişlərin öyrənilməsi və təhvil verilməsi	25 dəq	klinika dərs otağı
5. Dərs yekunu, evə tapşırıq verilməsi	5 dəq	dərs otağı

Cəmi: 1 saat 30 dəq

QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Fənn üzrə kredit toplamaq üçün lazımi 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal – imtahana qədər

O cümlədən:

10 bal – davamiyyətə görə

10 bal – sərbəst iş

30 bal – seminar dərslərindən toplanacaq ballardır.

50 bal – imtahanda toplanacaq.

QEYD

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq. İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A – “Əla”	-91 – 100
B – “Çox yaxşı”	-81 – 90
C – “Yaxşı”	-71 – 80
D – “Kafi”	-61 – 70
E – “Qənaətbəxş”	-51 – 60
F – “Qeyri - kafi”	-51 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ

Semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir. Sərbəst işlərin qəbulu dərsin 14-cü həftəsinin axırında tamamlanmalıdır.

Sərbəst iş əlyazma (aydın xəttlə) yaxud yazılı formada, word faylında, həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır. Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin nəticəsi olduğuna görə plaqiat yolverilməzdir.

TƏLƏBƏLƏRİN SƏRBƏST İŞLƏRİNİN MÖVZULARI (1 BAL)

1. Onurğa beyni. Klinik anatomiyası
2. Onurğa beyninin zədələnmə simptomları
3. Boyun kələfi və ondan ayrılan sinirlərin zədələnməsi
4. Bazu kələfi və ondan ayrılan sinirlərin zədələnməsi
5. Bel kələfi və ondan ayrılan sinirlərin zədələnməsi
6. Oma kələfi və ondan ayrılan sinirlərin zədələnməsi
7. Beyinciyin aparıcı yolları
8. Onurğa breyninin aparıcı yolları
9. Uzunsov beyinin klinik anatomiyası
10. Orta beyinin klinik anatomiyası
11. Varoli körpüsünün klinik anatomiyası
12. Retikulyar formasiya
13. Limbik sistem
14. Neyromediatorlar
15. Qoxu siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
16. Görmə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
17. Heminanopiyaların növləri
18. Görmə analizatorlarının müayinə üsulları.
19. Göz dibi norma və patologiyada.
20. III cüt sinir. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
21. Arxa boylama dəstə
22. Çəpgözlük və iki görmənin növləri.
23. Bəbəyin norma və patologiyası
24. IV cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
25. VI cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
26. V cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
27. VII cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
28. Üz sinirinin kəllədaxili şaxələrinin zədələnmə simptomları
29. VIII cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
30. Eşitmə analizatoru; müayinə üsulları və patologiyası

31. Dəhliz aparatı və dəhliz sinirinin norma və patologiyası.
32. IX cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
33. Dad funksiyası, aparıcı yolları, müayinəsi, zədələnmə simptomları
34. X cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
35. XI cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
36. XII cüt kəllə siniri. Quruluşu, funksiyası, zədələnmə simptomları
37. Bulbar və psevdobulbar ifliclərin simptomları.
38. Hərəkəti yol
39. Hərəkəti sistemin müayinəsi.
40. Onurğa beyninin müxtəlif səviyyələrdə zədələnmə simptomları
41. Fizioloji reflekslərin müayinəsi
42. Patoloji reflekslərin müayinəsi
43. Periferik hərəkəti neyronun quruluşu və zədələnməsi
44. Mərkəzi hərəkəti neyronun quruluşu və zədələnməsi.
45. Alternativ iflic və onun növləri
46. Əzələ gücünün 5 bal sistemində qiymətləndirilməsi.
47. Yerləşin müayinəsi. Patoloji yerləşin növləri
48. Mərkəzi iflic
49. Periferik iflic
50. Ekstrapiramid sistem
51. Akinetiko-rigid sindrom (palidar sindrom)
52. Hiponetik – hiperkinetik sindrom
53. Hiperkinezlərin və tremorun növləri
54. Beyincik. Zədələnmə simptomları.
55. Koordinasiya sisteminin müayinə metodları
56. Ataksiyaların növləri
57. Ümumi hissiyyat, pozulma növləri.
58. Hissi yollar, hissi pozulmaların topik diaqnostikası.
59. Hissi pozulmaların klinik variantları.
60. Talamik, kapsulyar və polineyropatik sindromlar, kliniki misallar
61. Hissiyyat sisteminin müayinə üsulları
62. Vegetativ sinir sisteminin parasimpatik hissəsinin quruluşu.
63. Vegetativ sinir sisteminin simpatik hissəsinin quruluşu.
64. Vegetativ sinir sisteminin müayinə üsulları
65. Hipotalamus, onun quruluşu və funksiyaları
66. Vegetativ sinir sisteminin zədələnmə simptomları
67. Çanaq üzvlərinin pozulmalarının növləri.
68. Sidik kisəsinin vegetativ inervasiyası və pozulma sindromları
69. Baş beyin yarımkürələri və qabığı
70. Beyin qabığında əsas funksiyaların lokalizasiyası
71. Qabıq funksiyalarının müayinə metodları.
72. Qabıq pozulmalarının növləri (afaziya, apraksiya, aqnoziya)

73. Afaziyaların növləri
74. Aqnoziyanın növləri
75. Süurun pozulma növləri
76. İntellektin dəyərləndirilməsi
77. Yaddaş və onun pozulmaları
78. Apraksiyanın növləri
79. Yenidoğulmuşların nevroloji sttusunun müayinələri.
80. Beyin qişaları
81. Meningeal sindrom
82. Lümbal punksiyanın edilməsinə göstəriş və əks göstərişlər
83. Likvor normada və patologiyada
84. Lümbal punksiyanın metodikası
85. Kranioqrafiyanın klinik əhəmiyyəti
86. Kəllədaxili hipertenizaynın kranioqrammada simptomları
87. Pnevmoensefaloqrafiya
88. Baş beyin damarlarının angioqrafiyası
89. Ultrasəslə müayinə metodları
90. Exoensefaloqrafiya
91. Dopleroqrafiya
92. Elektroensefaloqrafiya
93. Reoensefaloqiya
94. Termoqrafiya
95. Elektromioqrafiya
96. Sinir sisteminin müasir müayinə metodları
97. Kompüter tomoqrafiya
98. Elektroensefaloqiya – monitorinq üsulu
99. Nüvə maqnit rezonansı
100. Pozitron-emission tomoqrafiya
101. Spondiloqrafiya. Klinik əhəmiyyət
102. Onurğa beyni xəstəliklərinin diaqnostikasında mieloqrafiya
103. Baş beyin damarlarında qan axınının müayinə metodları.
104. Baş beyin qan təchizatı
105. Onurğa beyninin qan təchizatı
106. Əsas damar hövzlərində vaskulyarizasiyanın pozulma simptomları
107. Kəskin beyin qan dövranı pozulmaları
108. Beyin qan dövranının xroniki pozulmaları
109. İşemik insult
110. Hemorragik insult
111. Subaroxnoidal qanaxma
112. Meingitlərin təsnifatı
113. İrinli meningitlər
114. Seröz meningitlər

115. Vərəm meningiti
116. Ensefalitlər
117. Birincili ensefalitlər
118. İkincili ensefalitlər
119. Poliomielit
120. Neyropatiyalar haqqında anlayış.
121. Üz sinirinin neyropatiyası
122. Üçlü sinirin nevralgiyası
123. Dilaltı sinirinin nevropatiyası
124. Pleksopatiyalar
125. Periferik sinirlərin neyropatiyaları
126. Radikulopatiyalar (radikulit)
127. Vegetativ sinir sisteminin xəstəlikləri, miqren
128. Vegetativ damar distoniyası
129. Reyno xəstəliyi
130. Epilepsiya
131. Epilepsiyanın əsas təsnifatı
132. Böyük epilepsiya (Grand mal)
133. Kiçik epilepsiya (Petit mal)
134. Epileptik status
135. Nevrozlar
136. Nevrasteniya
137. İsteriya
138. Sayrışan hallar nevrozu
139. Dağınıq skleroz
140. Yan amiotrofik skleroz
141. Hepatoserebral distrofiya
142. Fridreyx ataksiyası
143. Pyer – Mari ataksiyası
144. İrsi xoreya (Hantinqton xoreyası)
145. Miasteniya
146. Sinqomieliya
147. Paroksizmal mioplegiya
148. Spinal amiotrofiya (Verdinq – Hoffman xəstəliyi)
149. Nevral amiotrofiya (Şarko – Mari xəstəliyi)
150. Proqressivləşən əzələ distrofiyası (Düşən forması)
151. Proqressivləşən əzələ distrofiyası (Erb – Rot forması)
152. Proqressivləşən əzələ distrofiyası (Landuzi – Dejerin forması)
153. Dil udlaq sinirinin nevralgiyası
154. Xant sindromu
155. Rossolimo – Melkerson – Rozental sindromu

156. Şeqren sindromu
157. Üzdə Kvinke ödemi
158. Stomalqiya (qlossalqiya)
159. Üzün vegetativ düyünlərinin zədələnməsi
160. Üzün hiperkinezləri
161. Miqren

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR

1. Sinir sisteminin kliniki müayinə üsulları Bakı. 1999
2. R.K.Şirəliyeva. Sinir sistemi xəstəlikləri. Bakı. 2003
3. R.K.Şirəliyeva Nevrologiya. Bakı. 2007
4. R.K.Şirəliyeva. Kliniki nevrologiya (2-ci hissə) Bakı. 2009
5. R.K.Şirəliyeva Klinik nevrologiya (3-cü hissə) Bakı. 2015
6. T.M.Nəbiyev . Neyrostomatologiya . Bakı, 2019.
7. Е.И.Гусев и др. Неврология и нейрохирургия. 2015
8. А.С.Петрухин. Детская неврология. 2009
9. З.А.Суслина и др. Неврология. Москва. 2015
10. Ш.И.Магалов Эпилепсия Баку. 2014
11. Ş.İ.Mahalov. Epilepsiya. Bakı. 2015
12. Roger P.Simon, Michael J.Aminoff, David A.Greenberg.Lange .Clinical Neurology.10th edition

Əlavə № 1

Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin fənn üzrə dərslərə davamiyyətə görə balların hesablanması qaydası

(ATU-nun Elmi Şurasının 10 sayılı 25.06.2019-cu il

Tarixli iclasının qərarı ilə təsdiq edilmişdir)

Çıxarış

Fənnin ümumi saati	Buraxılan dərslər saatları									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 və çox
45	0	0,5	0,75	1	1,2	1,4	1,6	1,75	2 ball limit	İmtahana buraxılmır

Əlavə № 2

Mühazirələrin 40%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə (təcrübi, yaxud seminar məşğələlərə davamiyyətdən asılı olmayaraq) həmin fəndən imtahana buraxılmır.

Mühazirədən 40%-dən çox buraxılan saatların hesablanması

QAYDASI

Mühazirə saatlarının miqdarı	Buraxılan saatların miqdarı (imtahana buraxılmır)	Buraxılan saatların faizlə miqdarı
4	2	50%
6	3	50%
8	4	50%
10	5	50%
12	5	42%
14	6	43%
16	7	44%
20	9	45%
30	13	43%